

Pioniers in gesprek

Anke van Dijke & Linda Terpstra over 25

jaar geweldshulpverlening en waarom het nog niet af is.

Anke

Linda

Anke van Dijke en Linda Terpstra maken al 25 jaar samen impact. Als founding mothers bouwden zij Fier uit tot hét landelijke aanspreekpunt voor geweld in afhankelijkheidsrelaties, vanuit één overtuiging: een cliënt is geen probleem, maar een mens. Begin 2026 publiceerden zij het Basiszorgprogramma: een integraal kader dat veiligheid, bescherming, behandeling en participatie samenbrengt.

Ter voorbereiding op het AANpakkers seminar interviewden Anke en Linda elkaar, over wat er goed gaat en wat er nog beter kan, over 25 jaar samenwerken en over waar ze nu, vanuit het Caribisch deel van het Koninkrijk der Nederlanden, hun energie in steken. Dit gesprek is opgenomen in september 2026.

Anke: Waarom vind jij het zo belangrijk dat de zorg voor mensen in geweld in afhankelijkheidsrelaties beter wordt?

Linda: Laat me beginnen te zeggen dat er heel veel goede dingen gebeuren. Alles wat ik nu verder ga zeggen is zeker geen kritiek op alle initiatieven die van betekenis zijn. Je ziet Sander van Arum en Linda Vogtländer met hun gefaseerde werkwijze naar veiligheid. Je ziet Filomena, je ziet de Family Justice Centers, waar wij vanuit Fier ook familielid van waren. Er gebeuren een heleboel goede dingen.

Maar ik vind dat we in de geweldshulpverlening nog te weinig effect sorteren. Het is nog niet goed genoeg. We hebben nog heel veel uitdagingen. Wat mij betreft moet de zorg humaner. En moet de leefwereld van mensen het uitgangspunt zijn.

“Zorg, veiligheid én participatie gaan hand in hand.”

LINDA TERPSTRA

Anke: Mag ik je vragen: wat bedoel je met humaner? Waarom gebruik je dat woord?

Linda: Ik gebruik dat woord omdat ik vind dat we verstrikt raken in richtlijnen, in protocollen, in vastgestelde werkwijzen. Dat moeten we vooral blijven doen, tot op zekere hoogte. Maar daar gaat iets aan vooraf. En wat daaraan voorafgaat is gewoene de vraag: wie ben jij? En daar aansluiting bij zoeken als hulpverlener: wat kan ik voor jou doen? Dat kan bijvoorbeeld betekenen dat iemand die getraumatiseerd is eerst schuldhulpverlening nodig heeft, voordat een traumabehandeling effect kan sorteren. Want als je iemand op zijn trauma behandelt en hij of zij komt thuis en treft weer een enorme stapel aanslagen en aanmaningen, dan zijn we het paard achter de wagen aan het spannen.

“Wat daaraan voorafgaat is gewoon de vraag: wie ben jij?”

LINDA TERPSTRA

Ik denk dat we moeten gaan doen wat nodig is. En om dat te kunnen doen, moeten we dichter bij de mens met een hulpvraag komen: onderzoeken wie ben jij en wat kan ik voor jou betekenen, in plaats van welke diagnose heb jij en dan gaan we daar meteen op af. Want de systeemwereld heeft een financieringssysteematiek bedacht: voor dit probleem krijg je dit aanbod, voor dat probleem weer een ander aanbod. Diagnoses die nooit bedoeld waren als financieringsgrondslag, zijn dat wel geworden. En daarmee zijn we volgens mij te veel in kokers beland.

Anke: Heb je bij Fier geprobeerd dat allemaal bij elkaar te halen? Hoe zag die financiering er dan uit?

Linda: Dat kun jij eigenlijk veel beter vertellen dan ik, maar bij Fier hebben we alles onder één dak georganiseerd om te kunnen doen wat nodig is. Dat betekende feitelijk dat we zo’n negentig contracten hadden. We hebben er lang voor gepleit: maak van die negentig contracten één proeftuin, ga uit van één financieringsstroom, leg daar je vergrootglas op en zorg dat er verantwoord wordt, rechtmatig en zorgvuldig.

Want we begonnen ooit met een overhead van 17%. In 25 jaar is dat gegroeid naar 35%, puur doordat het aantal controles evenredig meegroeide. En dan heb ik het nog niet eens over de administratieve last van medewerkers: veertig procent van hun tijd gaat op aan registreren.

“Er is geld genoeg in Nederland, maar de manier waarop we de zorg inrichten kost ons enorm veel geld, tijd en energie aan verantwoordingsystemen.”

LINDA TERPSTRA

Die gefragmenteerde financieringssysteematiek werkt als een keurslijf. Wil je naar integrale, holistische hulp, dan zul je beleidsmatig en qua visie echt iets anders moeten doen. Start voor mijn part drie landelijke pilots en zeg: daar gaan we radicaal vernieuwen en dan kijken we goed hoe dat uitpakt.

Kort samengevat: integrale, holistische hulp vraagt om domeinoverstijgende financiering. En dat vraagt volgens mij ook een interdepartementale visie die de leefwereld van de mens weer als uitgangspunt neemt. Dat vraagt om radicale vernieuwing, innovatie en verandering. Daar hebben we zin in.

Linda: Wat is volgens jou de grootste misvatting die mensen over dit thema hebben?

Anke: Ik denk dat je met meer beleid dit vraagstuk niet kunt oplossen. Dat zie je heel veel gebeuren. Kijk naar het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming: er worden allerlei beleidsdingen gemaakt die uiteindelijk gewoon heel slecht aansluiten op de praktijk. Ze gaan uit van de bestaande cliënten. We faciliteren een praten- en vergadercultuur: bestuurders zijn vooral druk met tientallen tafels waar ze aan zitten. Dat kan ik weten, als voormalig bestuurder.

“We faciliteren een praten- en vergadercultuur. Bestuurders zijn vooral druk met tientallen tafels waar ze aan zitten.”

ANKE VAN DIJKE

Linda: Is er een moment of verhaal dat je is bijgebleven, waarop je merkte dat we vanuit Fier echt verschil maakten?

Anke: Jij hebt zelf zo’n gevlugelde uitspraak.

“Ik heb geen enkele intelligente gedachte. Ik kijk gewoon naar de praktijk. De praktijk vertelt wat er moet gebeuren.”

LINDA TERPSTRA

En ik denk dat dat bij Fier gewoon heel belangrijk is geweest: altijd cliënten serieus nemen, medewerkers serieus nemen ook: we namen beide heel serieus. We hebben nooit gesproken over cliënten, altijd over jongens, meisjes, mannen, vrouwen, gezinnen. Want als je iemand een cliënt noemt, versmal je ze tot ziekte of problemen. Maar kijk naar mensen in hun geheel.

Dat is het eigenlijk: waar je de verbinding diepgaand legt en blijft leggen met de leefwereld van mensen. En als je inzet op weer meedoen, op werken, op een betekenisvol sociaal netwerk, op het gewone leven, daar zie je de meeste effecten.

Anke: Als je terugkijkt op onze samenwerking, wat hebben we dan goed gedaan volgens jou?

Linda: Ik zou het in één zin kunnen samenvatten: geld volgt de inhoud. Door altijd de inhoud voorop te zetten en niet de (on)mogelijkheden van financiering, konden we een onderscheidende werkwijze ontwikkelen.

“Geld volgt de inhoud. De inhoud staat altijd voorop.”

LINDA TERPSTRA

En wat ik belangrijk vind: we hebben de dynamiek van geweld op de kaart gezet. Daar hebben we eigenlijk geen financieringssysteematiek voor, dus die dynamiek moest altijd in een diagnose of een definitie binnen het sociaal domein gepropt worden. Denk aan Asja, de opvang voor slachtoffers van loverboys. Door te publiceren, door het zichtbaar te maken: dit is wat er gebeurt, dit gebeurt achter de voordeur.

Bij ons eerste boekje gebruikten we nog het woord ‘jeugdprostitutie’. Dat zouden we nu nooit meer gebruiken. Die term deugt niet, want jeugdprostitutie bestaat niet. Er bestaat alleen seksueel misbruik van minderjarigen. Maar dat eerste boekje, 25 jaar geleden, met de verhalen van meisjes en jongens die seksueel misbruikt werden en de prostitutiewereld in werden gedrukt. Dat was heel indringend. Aanvankelijk zei de wereld: ja, maar overdrijven jullie niet? Is dat nou echt een serieus probleem? We zeiden: we hopen dat het waar is, maar we denken dat we het topje van de ijsberg hier zien. En het is gebeleden dat dat waar is. Dit is een heel smerig rafelrandje in onze samenleving, waar we allemaal wat mee moeten.

Nog iets wat ik mooi vind: professionaliteit heeft ook een bepaalde lading gekregen. We hebben bij Fier steeds gezegd: doe hetzelfde als wanneer het je eigen moeder, je zus, je vader of je opa was geweest. Professionalisering is soms ook wat gedehumaniseerd: wat mag wel, wat mag niet, wat is privacy. Dus ook het lef hebben om gewoon menselijk te zijn in je professionaliteit.

“Doe hetzelfde als wanneer het je eigen moeder, je zus, je vader of je opa was geweest.”

LINDA TERPSTRA

We zijn allemaal mens. Er moet ruimte blijven voor die menselijkheid.

Anke: Kun je uitleggen waar we nu mee bezig zijn en waarom dat volgens jou belangrijk is?

Linda: We doen nog altijd wat nodig is, gedreven door inhoud. We zijn nu onder andere bezig met de Veilige Veste Kòrsou. Daarmee stellen we onze visie, onze ambitie en expertise ten dienste van het Caribisch deel van het Koninkrijk der Nederlanden. Dat vind ik, in lijn met het Statuut van het Koninkrijk der Nederlanden, iets wat we elkaar binnen het Koninkrijk zouden moeten willen bieden, ook belangeloos, gewoon omdat het ertoe doet.

“Ik ben geboren en getogen op Curaçao. Ik ben diep dankbaar dat ik iets terug kan doen voor het eiland waar ik zoveel aan te danken heb. Daar word ik super gelukkig van.”

LINDA TERPSTRA

Linda: Wat hoop je als eerste te bereiken nu wij in het Caribisch deel van het Koninkrijk der Nederlanden aan de slag zijn en wat is daar nu het hardst nodig?

Anke: Die multidisciplinaire samenwerking bereiken en een holistische visie neerzetten. En ten tweede: een maatschappelijk debat over wat is eigenlijk geweld in afhankelijkheidsrelaties? Hoe bescherm je kinderen, vrouwen, jongeren?

Maar ook hier: samenwerking, krachten bundelen. We belijden dat allemaal met de mond. Maar we vergeten dat marktwerking samenwerking ongelooftijd tegenwerkt.

“De zevenkoppige draak marktwerking werkt samenwerking ongelooftijd tegen. Ik zou terug willen naar fatsoenlijke, scherpe subsidierelaties waarin vertrouwen centraal staat.”

ANKE VAN DIJKE

Formuleer sterke inhoudelijke uitgangspunten. Laat mensen het neerzetten, dat kunnen we. Maar faciliteer dat ook. Ik hoop dat jij als mijn collega-instelling gewoon weer een goed contract krijgt, omdat dat onze samenwerking faciliteert en niet dat jij andere instellingen de vleugels probeert af te vangen.

Dat is een maatschappelijke opgave op alle niveaus, voor financiers, bestuurders en professionals: dat we weer durven elkaar te vertrouwen, elkaar vast te houden, elkaar wat te gunnen. We moeten het gewone leven als inspiratiebron nemen.

“In een gezonde relatie wil je dat die ander excelleert, omdat je samen gewoon veel sterker wordt. Dat zou je ook moeten willen van je collega, van instellingen.”

ANKE VAN DIJKE

Als mensen geen inspiratiebronnen hebben, zorg dan dat ze die krijgen, want dan gaan ze weer met passie werken.

En: we zien nu politiek, justitie en zorg als heel gescheiden domeinen. Ik pleit ervoor dat we een domein ‘geweld in afhankelijkheidsrelaties’ creëren waarin die bij elkaar komen, net zoals je een apart GGZ-domein hebt of een apart domein voor de gehandicaptenzorg. Het vraagstuk is zo groot, komt zoveel voor en heeft zo’n grote maatschappelijke impact, dat er wat mij betreft echt een nieuw domein aan toegevoegd kan worden.

“Je moet je ambitie verbinden aan de inhoud en daar het accent op leggen. Laat dat de nieuwe inspiratiebron zijn.”

ANKE VAN DIJKE

Linda: Wat moet er volgens jou nu écht gebeuren op dit thema en wat zou je professionals willen meegeven die zich hiervoor willen inzetten?

Anke: Laat je inspireren door de vraag: wie ben je en wat heb je nodig? In plaats van door financiële kaders. Ik ben er ook voor dat we meer zeggen: regels en wetgeving moet je naleven, maar er is ook een regel ‘pas toe of leg uit’. Soms moet je gewoon uitleggen waarom je ervan afwijkt.

“Niet steeds een wielje eraan toevoegen, maar teruggaan naar de tekentafel. Nieuwe dingen doen.”

ANKE VAN DIJKE

Landelijke innovaties zijn nodig. Decentralisatie heeft geleid tot het verdwijnen van landelijk budget, maar je hebt landelijke innovaties nodig waar we werken, leren, ontwikkelen, onderzoeken. Ga zorgarchitecten goed aan het werk zetten en prachtige dingen in gang zetten. Daar heb ik zin in.